

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MƏDƏNİYYƏT VƏ TURİZM
NAZİRLİYİ
F. KÖÇƏRLİ ADINA RESPUBLİKA UŞAQ KİTABXANASI
ELMİ-METODİKA ŞÖBƏSİ**

**Milli Dirçəliş gününün 25 - ci ildönümü
münasibətilə**

**Milli dirçəlişdən qüdrətli dövlətçiliyə doğru
(metodiki vəsait)**

Bakı - 2012

Tərtib edəni: Ruhiyyə Məmmədli- F.Köçərli adına Respublika
Uşaq Kitabxanasının baş kitabxanaçısı

Redaktor: Fizurə Quliyeva- F.Köçərli adına Respublika
Uşaq Kitabxanasının direktoru

T rtib id n

17 noyabr dövlətimiz v  xalqımız tərəfindən ‘‘Milli Dir eliŐ G n ’’ kimi qeyd edilir. 1988-ci il noyabrın 17-də xalq Bakı Őh rində Azadlıq meydanına axıŐmaqla 70 il Azərbaycanı müstəmləkə  sar tində saxlayan Sovet imperiyasına qarŐı ilk kütləvi etiraz səsini qaldırdı. Azərbaycanın iŐgal edilmiŐ DaĐlıq QarabaĐ Muxtar Vilay tində baŐlamıŐ erməni separatizmini v  terrorunu dəstəkləyən, ermənilərin Azərbaycana qarŐı torpaq iddialarına rəvac verən, Azərbaycan xalqının hüquq və mənafelərini qorumayan bir rejimə qarŐı kütləvi xalq hərəkatı məhz 17 noyabrda baŐlandı. Həmin gün Azərbaycan xalqı bir yumruq kimi sıx birl Ő r k bütün dünyaya sübut etdi ki, o, azad olmaĐa layiq xalqdır. Müstəqil Azərbaycanın dövlət səviyyəsində qeyd etdiyi bayramlar içərisində Milli Dir eliŐ g n  xüsusi yer tutur. Məhz bu vəsaiti Milli Dir eliŐ g n  münasibətilə sizə təqdim edirik. V saiti sizə təqdim etməkdə əsas məqsədimiz oxucuların bu gün haqqında olan məlumatlarını daha da artırmaqdır. Milli Dir eliŐ g n  ilə baĐlı keçiriləcək tədbirlər haqqında məlumatlarla kitabxana iŐ il ri v saitimiz vasitəsilə yaxından tanıŐ ola bilər və iŐini qura bilər.

I. Milli dirçəlişdən qüdrətli dövlətçiliyə doğru.

XX əsrin 80-cı illərinin ortalarından etibarən keçmiş SSRİ-də baş vermiş ictimai-siyasi proseslər nəticəsində Azərbaycanın müstəqillik qazanması üçün geniş imkanlar yaranmışdı. Ermənistanda və Qarabağın dağlıq hissəsində azəri türklərinə qarşı yönəldilmiş soyqırımını Sovet ordusu tərəfindən dəstəklənirdi. O zamankı SSRİ rəhbərliyinin məkrli qonşularımız ermənilərlə əlbir olub Dağlıq Qarabağı Azərbaycandan işğal edərək Ermənistanın nəzarətinə verməsi istiqamətində atdığı addımlar xalqın səbir kasasını daşırırmışdı. Xalqımız imperiya buxovlarından, əsarət zəncirindən azad olmaq istəyirdi. Bu mübarizələr yolunun sona çatmasını isə Azərbaycan xalqı “dirçəliş” günü adlandırdı. Müstəmləkə əsarətindən cana gəlmiş xalq hər şeyə qadir olduğunu göstərdi. Azərbaycanda meydan hərəkatı geniş vüsət aldı. Bu milli hərəkat xalqın dirçəlişiydi. Çox mütərəqqi, inqilabi, demokratik hərəkatın, oyanışın başında əsl vətənpərvərlər dururdu. Xalqın müqəddəs arzuları, ümidləri puça çıxmışdı, ölkədə vətəndaş itaətsizliyi, vətəndaş qarşıdurması yaranmışdı, qan tökülürdü. Təpədən-dırnağadək silahlanmış erməni quldurları əliyalın, dinc əhalini müdhiş bir amansızlıqla qətlə yetirirdilər. Qanıçən vəhşilər heç kimə – qocalara, körpələrə, hətta hamilə qadınlara belə aman vermirdilər. Vəzifə kreslosunu qoruyub saxlamaq naminə Moskva qarşısında yaltaqlanan və acizlik göstərən o zamankı rəhbərlik xalqın və vətənin həqiqi mənafeyi keşiyində dura bilmirdi. Bütün bu ədalətsizliklər və ərazi bütövlüyünə edilən qəsdlərlə razılaşmayan Azərbaycan xalqı 17 noyabrda ayağa qalxdı. Həmin günlərdə “Meydan hərəkatı” adını almış bu hərəkatla Sovet müstəmləkə rejimi şəraitində repressiyalara məruz qalmış milli şüur yenidən oyandı, özünüdərkə doğru bir dönüş başlandı.

Xalq hərəkatı təkcə Bakıda deyil, Naxçıvan, Gəncə və Lənkəranda da kütləvi xarakter aldı. Respublikamızın bütün şəhər və rayonlarını bürümüş qüdrətli xalq hərəkatı kommunist rejimini Azərbaycandan süpürüb atmaq təhlükəsi yaratmışdı. Xalq hərəkatı bütün əzəməti ilə göz qabağında idi. Bundan qorxuya düşən imperiya başçıları noyabrın 24-dən 25-nə keçən gecə Bakıya qoşun yeritdilər. Komendant saati tətbiq olundu. Lakin xalq geri çəkilmədi. Sovet rejimindən Ermənistanda və Qarabağın dağlıq hissəsində erməni separatçılığına və terrorizminə son qoymaq, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü təmin etmək, sərvətlərimizin talan edilməsini dayandırmaq kimi tələblərlə başlamış “Meydan hərəkatı” tezliklə Azərbaycanı müstəqilliyə çağıran şüarlara keçdi. Meydanda Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin üçrəngli, ay – ulduzlu bayraqları dalğalandı. Lakin qüvvələr hələ qeyri-bərabər idi. İmperiya daxildən laxlasa da, hərbi iqtidardan düşməmişdi. Qüvvələri gələcək azadlıq mübarizəsi üçün qoruyub saxlamaq lazım gəlirdi. Dekabrın 4-dən 5-nə keçən gecə Sovet ordusu “Meydan hərəkatı” nı yatırtmağa nail oldu. Minlərlə azadlıqsevər insanlar həbs edilərək zindanlara salındı. Lakin xalqın mübarizə əzmini qırmaq mümkün deyildi. Azərbaycanın müstəqilliyinə doğru uzanan yol 17 noyabrdan – Azadlıq meydanından başlanırdı. Az sonra tarix öz sözünü dedi. Azərbaycan yenidən öz

müstəqilliyinə qovuşdu. 17 noyabr isə xalqın milli-azadlıq hərəkatının başlanğıc günü – Milli Dirçəliş Günü kimi qeyd olunmağa başladı.

Tarix dəfələrlə sübut edib ki, müstəqilliyi qoruyub saxlamaq onu qazanmaqdan qat-qat çətindir. Gərək sınaqlara hazır olasan, hər bir əziyyətə və çətinliyə dözməyi bacarasan. Tale elə gətirdi ki, Azərbaycan bir əsrdə iki dəfə müstəqillik əldə etmək, özünün suveren dövlətini yaratmaq imkanı qazandı. Təəssüf ki, bu imkan xarici müdaxilə, daxili çəkişmələr və beynəlxalq dəstəyin olmaması səbəblərindən itirildi. 1918-ci ildə qurulmuş Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti cəmi 23 ay yaşadı. İkinci tarixi imkan bir də 70 il sonra yarandı. Sovet imperiyasının dağılması Azərbaycan xalqına öz milli müstəqilliyini bərpa etmək imkanı verdi. 1988-ci ildə ermənilər xalqımıza qarşı növbəti xəyanət planını hazırlayırdılar. Onlar Şuşada cəngavərlik meydanımız olan Topxana meşəsini qırıb, yerində alüminium zavodu tikmək, Dağlıq Qarabağda iğtişəşlər yaratmaq və oranı Ermənistanla birləşdirmək fikrində idilər. Noyabrın 17-si BDU-nun tələbələri, müəllimləri buna qarşı öz etiraz səslərini ucaldılar və bu böyük izdiham şəhərin küçələrini dolaşaraq Azadlıq meydanına tərəf yeridi. Adamla dolu meydanda mitinq keçirilir, ermənilərin özbaşınalığı pislənir, Dağlıq Qarabağın təhlükə altında olmasından həyacanla danışılırdı. Ancaq dövlət xalqın arxasında dayanmır, onu dəstəkləməirdi. Buna baxmayaraq, gənclər soyuq gecələrdə də meydanı tərk etməyib, xalqın haqqını sona qədər müdafiə etdilər. Meydanın ətrafında çadırlar quruldu, ora Azərbaycanın hər yerindən ərzaq və odun daşındı, minlərlə insan meydanda gecələdi. Ancaq Sovet ordusu 18 gündən sonra top və tanklarını meydana yeritdi. İnsanlar döyüldü, əzildi. Elə dirçəliş uğrunda ilk şəhidimiz – Gündüz Xəlilov da o gecədə həlak oldu. Sovet ordusu meydanı boşaltmağa, insanları topların, tankların gücünə meydandan yığışdırmağa nail olsa da, bu möcüzəylə bərabər 18 gün xalqın milli özünüdərkində, oyanışında, dirçəlişində, daha sonra əldə olunan azadlığında əhəmiyyətli rol oynadı. Bu tarixi xidmətlərin nəticəsidir ki, Azərbaycan dövlət müstəqilliyini qoruyub saxladı, əbədi, dönməz bir xarakter aldı. Gənc dövlətimiz addım-addım, mərhələ-mərhələ irəlilədi, artıq sivil dövlətlərin keçdiyi demokratik inkişaf yoluna çıxdı.

1991-ci il oktyabrın 18-də Azərbaycan Respublikası Ali Sovetinin sessiyasında Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi haqqında “Konstitusiya Aktı” qəbul olundu. Bu mühüm tarixi sənədlə xalqımız uzun illərdən bəri həsrətində olduğu azadlığına qovuşdu. Lakin müstəqilliyini qazandıqdan iki il sonra xalqımız yenidən onu itirmək təhlükəsi ilə üzləşdi. Bir tərəfdən Ermənistan silahlı qüvvələrinin təcavüzü nəticəsində geniş miqyas almış Birinci Qarabağ müharibəsi, digər tərəfdən dövlət rəhbərliyində olan savadsız, səriştəsiz adamların yeritdikləri səhv siyasət və daxildə gedən siyasi çəkişmələr, separatçılıq hərəkatı müstəqilliyin beşiyindəcə boğulması təhlükəsini reallaşdırdı. Lakin böyük siyasi təcrübəyə malik olan Heydər Əliyevin ölkədə yenidən hakimiyyətə qayıdışı ilə bu təhlükə sovuşdu. İndi müstəqilliyimizin siyasi və iqtisadi sütunları getdikcə möhkəmlənir. Xalqın öz dövlətçiliyi sarıdan heç bir narahətçılığı yoxdur. Müstəqilliyin taleyini müəyyənləşdirən əsas amillər qorunub saxlanılır, inkişaf etdirilir. Hazırda

Prezidentimizin təşəbbüsü ilə dövlətçiliyin möhkəmləndirilməsinə, iqtisadiyyatın inkişafına, milli-mənəvi dəyərlərin qorunub saxlanmasına xüsusi diqqət yetirilir.

Azərbaycan bu gün həm siyasi, həm də iqtisadi cəhətdən dünyanın nüfuzlu dövlətlərindən birinə çevrilmişdir. Nəhəng şirkətlərin Azərbaycana marağı artmışdır. Xarici sərmayə qoyuluşuna və iqtisadi inkişaf surətinə görə ölkəmiz 2005-ci ildə nəinki regionda, həm də dünyada liderlər sırasına çıxdı. Qeyri neft sektoruna – rabitə, maşınqayırma, yeyinti, xidmət sahələrinə xarici sərmayə qoyuluşu durmadan artdı. Regionda heç bir irimiqyaslı layihə Azərbaycanın iştirakı və razılığı olmadan həyata keçirilmir. “Əsrin müqaviləsi” çərçivəsində reallaşmış Heydər Əliyev adına “Bakı – Tbilisi – Ceyhan” Əsas İxrac Boru Kəməri artıq tam gücü ilə işləyərək neftimizi dünya bazarına çıxarır. Bu kəmər və inşası başa çatdırılmış “Bakı – Tbilisi – Ərzurum” qaz kəməri həm Cənubi Qafqazda təhlükəsizliyin təmin olunmasında, həm də xalqımızın daha fəravan yaşamasında mühüm rol oynamaqdadır. Bölgələrdə modul tipli elektrik stansiyalarının istifadəyə verilməsi, “Əsrin müqaviləsi” əsasında neft və qaz istehsalının genişlənməsi ölkəmizin enerji təhlükəsizliyini təmin etmişdir. Bakı – Tbilisi – Qars dəmiryol xəttinin inşası Yaponiya və Çin mallarını Qərbi Avropaya daşımaqda mühüm rol oynamaqla yanaşı, Azərbaycanın nəqliyyat təhlükəsizliyinin təmin olunmasına öz töhfəsini verəcəkdir.

17 noyabr 1990-cı il Azərbaycan dövlətçiliyinin, milli dövlət rəmzləri tariximizin dönüş nöqtələrindən biri kimi tarixi yaddaşımıza əbədi daxil olub. Bu tarixi gündə Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin birinci sessiyası keçirilib çağdaş milli dövlətçilik tariximiz üçün çox əhəmiyyətli qərarlar qəbul edilib. Bu həmin gündür ki, qədim Azərbaycan diyarı Naxçıvan Muxtar Respublikasının adı üstündən “Sovet sosialist” sözləri əbədi olaraq atılıb, Naxçıvanın ali qanunvericilik orqanı “Ali Məclis” adlandırılıb, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 70 il əvvəl endirilmiş ay – ulduzlu üçrəngli milli bayrağı Naxçıvan Muxtar Respublikasının dövlət bayrağı kimi qəbul edilib və müqəddəsliyə yüksəldilib...

Bu tarixi gün bir də ona görə əziz və şərəflidir ki, həmin qərarların qəbulu zamanı Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin sessiyasına Azərbaycan xalqının böyük oğlu, xalqımızın milli qurtuluş savaşına öz övlad və vətəndaş payını vermək istəyi ilə Moskvadan Vətənə Azərbaycana – Naxçıvana qayıtmış böyük öndər Heydər Əliyev rəhbərlik edib. Həmin tarixi qərarların qəbulunda Heydər Əliyev şəxsiyyətinin uzaqgörənliyi, parlaq zəkası, aydın təfəkkürü, yenilməz məntiqi öz tarixi missiyasını ləyaqətlə yerinə yetirib, bu sənədlərə öz möhürünü və imzasını əbədi həkk edib...

Bəli, Azərbaycan xalqının milli dirçəliş tarixi görkəmli dövlət xadimi Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Bu böyük şəxsiyyət nəhəng imperiyanın çökməsini mahir siyasətçi zəkası ilə dərk edir, öz xalqını istiqlaliyyət yoluna istiqamətləndirirdi.

1991-ci ilin martında Azərbaycan SSR Ali Sovetinin iclasında çıxış edən Heydər Əliyev gələcək mübarizə və inkişaf yolunu müdrikliklə bəyan etdi: “Azərbaycan xalqı birləşməli, öz müqəddəs torpaqlarını göz bəbəyi kimi

qorunmalıdır. Azərbaycan Respublikası İqtisadi və siyasi müstəqillik yolu ilə getməli, tam istiqlaliyyət uğrunda mübarizə aparmalıdır.... Mən bu yoldan dönməyəcəyəm”.

Heydər Əliyev bütün həyatı boyu bu müqəddəs amala sadıq qaldı, xalqın və Vətənin istiqlalı uğrunda fədakarlıqla mübarizə apardı.

Qeyd etdiyimiz kimi 1991-ci il oktyabrın 18-də Azərbaycan xalqı XX əsrdə ikinci dəfə öz müstəqilliyinə qovuşdu. Xalqın milli şüurunun oyanmasına təkan verən 17 noyabrda başlanan hadisələrdən keçən 24 ilə nəzər salsaq, bu illərin nə qədər ağırlı-acılı, eyni zamanda şərəfli bir dövr olduğunu görmək olar. Ötən 24 ildə torpaqlarımızın təxminən 20 faizini Ermənistanın təcavüzü nəticəsində müvəqqəti itirsək də, dövlət müstəqilliyinin möhkəmlənməsini təmin edə bilmişik. 1993-cü ilin iyununda, 1994-cü ilin oktyabrında, 1995-ci ilin martında xaricdən dəstək alan qüvvələr dövlət çevrilişi həyata keçirməyə cəhd göstərdilərsə də, Heydər Əliyevin apardığı uğurlu daxili və xarici siyasəti nəticəsində Azərbaycan regionun güclü dövlətinə çevrilmişdir. İqtisadiyyatımız MDB-də ən yüksək inkişaf sürətinə malikdir. Həyata keçirilən neft strategiyası sayəsində ölkəmizə milyardlarla dollar həcmində xarici sərmayə qoyulmaqdadır. Siyasi sabitliyin bərqərar edilməsi, hüquqi dövlət quruculuğu istiqamətində həyata keçirilən islahatlar Azərbaycanın Avropa Şurasına qəbul edilməsi ilə nəticələnmişdir.

Azərbaycanın zəngin tarixi keçmişi, Şərq və Qərb dəyərlərini öz mentalitetində əks etdirməsi, əlverişli geosiyasi mövqeyi, zəngin təbii ehtiyatlara malik olması xalqımıza firavan və təhlükəsiz yaşamaq haqqı verir. Bu haqqa həmişəlik sahib olmaq üçün ölkə daxilində siyasi sabitliyi qorumaq və milli həmrəyliyi təmin etmək lazımdır. Bütün bunlar isə hər bir Azərbaycan vətəndaşının siyasi yetkinlik nümayiş etdirməsi sayəsində mümkündür.

Bəli, Azərbaycanda meydan hərəkəti xalqı birləşdirdi, ölkəmizin müstəqilliyə doğru getməsi üçün xalqı oyatdı. Bu oyanma xalqı müstəqilliyə apardı. Bu birləşmə xalqı özünün azadlığı, müstəqilliyi uğrunda mübarizəyə qaldırdı. Bu mübarizə nəticəsində xalq öz müstəqilliyini əldə edə bildi. Ulu öndər Heydər Əliyevin bu müstəqilliyin möhkəmləndirilməsində böyük rolu oldu.

Bu gün Azərbaycan gələcəyə inamla baxır. Möhkəm özülü Heydər Əliyev tərəfindən qoyulmuş dövlətimizin taleyi etibarlı əllərdədir. Heydər Əliyevin layiqli davamçısı İlham Əliyev ölkəmizi gələcəyə, yeni uğurlara inamla aparır. Böyük tarixə malik xalqımızın bu bayramı milli həmrəyliyin, demokratiyanın, dövlət müstəqilliyimizin qorunması uğrunda mübarizənin təntənəsidir. Xalqın şüurunda baş vermiş milli oyanış xarici siyasət, iqtisadiyyat sahəsində əldə olunmuş uğurların təzahürü, torpaqlarımızın tezliklə işğalçılardan təmizlənməsinin, qaçqınların ata-baba yurdlarına qayıtmasının rəhnidir. Bu bizim ən böyük bayramımızdır. Çünki digər tarixi hadisələrimiz məhz milli dirçəliş hissimizdən, milli oyanışımızdan dünyaya gəlib. Oyanış günümüz mübarək olsun!

II. Milli Dirçəliş Günü ilə əlaqədar keçiriləcək tədbirlər

Xalqımız keşməkeşli mübarizələr və qurbanlarla dolu tarixi bir yol keçmişdir. Bunların hamısının bir məqsədi, bir məramı olmuşdur: azadlıq, müstəqillik, xalq iradəsinin sərbəstliyi. XX əsrdə Azərbaycan xalqının ən böyük nailiyyəti də məhz müstəqil Azərbaycan dövlətinin yaradılmasıdır. Öz müstəqilliyini bərpa edən ölkəmiz artıq demokratik, hüquqi, dünyəvi dövlətin möhkəm təməlini qoymuşdur. Ona görə də XX əsr xalqımızın yaddaşında dövlətçilik, müstəqillik, ərazi bütövlüyü uğrunda mübarizə əsri kimi qalacaqdır.

Azərbaycan Respublikasının Milli Dirçəliş Günü münasibəti ilə respublikamızın hər yerində olduğu kimi, kitabxanalarda, lisey və gimnaziyalarda, ümumtəhsil məktəblərində, muzeylərdə və s. yerlərdə bir sıra silsilə tədbirlərin keçirilməsi nəzərdə tutulmuşdur. Dirçəlişimizlə, müstəqilliyimizlə bağlı ilk növbədə sərgi, kitab icmallarını, oxucu konfranslarını, inşa, şeir, rəsm müsabiqələrini, ədəbi-bədii kompozisiyaları və s. daxil etmək olar. İlk növbədə kitabxanalarda Milli Dirçəliş Günü ilə bağlı sərginin tərtib olunması vacibdir. Sərgidə Milli Dirçəliş Günü və Azərbaycan Respublikasının dövlət müstəqilliyi ilə bağlı nəşr olunan kitabları, proşuraları, dövrü mətbuatda çap olunan qəzet və jurnalları nümayiş etdirmək olar.

Sərgilərə müxtəlif başlıqlar vermək olar.

Məsələn: “Milli dirçəlişdən qüdrətli dövlətçiliyə doğru”, “Milli dirçəliş yolu milli birlikdən keçir”, “Dirçəlişdən başlayıb müstəqilliyə gedən yol”, “Milli dirçəlişin müəllifi Heydər Əliyev”, “17 noyabr – milli şüurun yüksəliş günü”, “Birliyimizin sübut günü”, “Dirçəlişimizin 25-ci ili”, “Milli dirçəliş günü xalqın kükrəyən qəzəbi”, “Dirçəliş günün mübarək Azərbaycan”, “Dirçəlişimiz, müstəqilliyimiz milli sərvətimizdir”, “17 noyabr Milli Dirçəliş Günüdür”, “Ən böyük nailiyyətimiz əbədi dirçəlişimiz, müstəqilliyimizdir”, “17 noyabr – İnkılab, oyanış bayramıdır”, “Milli dirçəlişdən qüdrətli dövlətçiliyə doğru”, “17 noyabr – milli şüurun yüksəliş günü”, “Müstəqilliyimiz əbədidir” və s.

İndi isə “Dirçəlişdən başlayıb müstəqilliyə gedən yol” adlı sərginin sxemini nümunə üçün veririk:

1. Başlıq: “Dirçəlişdən başlayıb müstəqilliyə gedən yol”.
2. Azərbaycan Respublikasının üçrəngli bayrağı.
3. Milli Dirçəliş Günü ilə bağlı görkəmli insanların söylədikləri sitatlar.
4. Dirçəliş Günü ilə bağlı nəşr olunmuş kitabların nümayişi.
 1. Ə.Ə.Qocayev, F.V.Vəliyev. Bayramlar və tarixi günlər.
 2. Vaqif Kəhrizli. Azərbaycan bayrağı.
 3. M.Mərdanov, Ə.Quliyev. Azərbaycan Respublikasının dövlət rəmzləri.
 4. Azərbaycan Xalq Cumhuriyyəti Ensiklopediyası. I cild.
 5. Azərbaycan Xalq Cumhuriyyəti Ensiklopediyası. II cild.
 6. Azərbaycan XX əsrin əvvəllərində: müstəqilliyə aparan yollar.
 7. Azərbaycan Demokratik Respublikası Dövründə Ədəbiyyat.
 8. Müstəqil Dövlətimiz və Parlamentimiz.
 9. Dövrü mətbuatdan materiallar.

10.Şeir parçası.

Azadlıq təşnələri
Meydanlara doldular.
Xalqımın düşmənləri
Saraldılar, soldular.
Bakının küçələri
Coşğun bir çaya döndü.
Ulduza, aya döndü...
Düyümlənən yumruqlar
Düşmənə: “Ölüm!” – dedi.
Bəsdir bu qədər zillət.
Bu qədər zülm, - dedi.

(“Dirçəliş günü” Rafiq Yusifoğlu)

Sitatlar:

1.“Azərbaycan xalqı birləşməli öz müqəddəs torpaqlarını göz bəbəyi kimi qorumalıdır. Azərbaycan Respublikası iqtisadi və siyasi müstəqillik yolu ilə getməli, tam istiqlaliyyət uğrunda mübarizə aparmalıdır...”

“17 noyabr 1990-cı il Milli Dirçəliş Günü Azərbaycan dövlətçiliyinin, milli dövlət rəmzləri tariximizin dönüş nöqtələrindən biri kimi tarixi yaddaşımıza əbədi daxil olub.”

“Xalqımın dirçəlişi ilə əldə olunan Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi əbədi olacaqdır, sarsılmaz olacaqdır, dönməz olacaqdır!”

“Tarixi olduğu kimi qəbul etmək, dərk etmək və olduğu kimi qiymətləndirmək lazımdır.”

“Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi tarixi hadisədir, Azərbaycan xalqının tarixi nailiyyətidir. Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi dönməzdir, əbədidir və bizim borcumuz dövlət müstəqilliyini, əldə etdiyimiz milli azadlığı daim qoruyub saxlamaqdır.”

Ümummilli lider Heydər Əliyev

2. XX əsr xalqımızın yaddaşında dövlətçilik, müstəqillik, ərazi bütövlüyü uğrunda mübarizə əsri kimi qalacaqdır. 17 noyabr Milli Dirçəliş Günü hadisələrindən sonra, Müstəqil Azərbaycan dövləti günü-gündən möhkəmlənəcək, inkişaf edəcək və müstəqilliyini heç zaman əldən verməyəcək.

Azərbaycan Respublikasının prezidenti İlham Əliyev

3. “Bir millətdə şərəfin, heysiyyətin, namusun, insanlığın olması və yaşaması mütləq o millətin azadlıq və istiqlaliyyətə malik olmasından asılıdır. Mən yaşaya

bilmək üçün müstəqil bir millətin övladı olmalıyam. Buna görə, milli istiqlaliyyət mənəcə, həyatı bir məsələdir.”

Türkiyənin dövlət xadimi Mustafa Kamal Atatürk

4. “Tarix dəfələrlə sübut etmişdir ki, xalqın əvəzsiz milli sərvəti olan dirçəlişimizin, müstəqilliyimizin qorunması, onun əldə edilməsindən qat-qat ağır və mürəkkəb vəzifədir.”

“Dirçəlişlə əldə olunmuş dövlət müstəqilliyi Azərbaycan xalqının milli sərvətidir.”
Tarix elmləri doktoru, professor Seyfəddin Qəndilov

Milli Dirçəliş Günü ilə bağlı kiçik yaşlı oxucular üçün Azərbaycan, Vətən, dirçəlişlə, müstəqilliklə, bayraqla bağlı yazıçı və şairlərin əsərlərindən ucadan oxular, səhərçiklər hazırlamaqla onlarda vətənə məhəbbət aşılamaq, dirçəlişin nə olduğunu başa salmaq olar. Bununla əlaqədar uşaq kitabxanalarında keçirilən tədbirlərdən biri də sual-cavab gecələri, viktorinalar, oxucular arasında bilik yarışmalarıdır. Bu tədbirlər oxucuların mövzu ilə əlaqədar biliklərini üzə çıxardır, bilmədiklərini isə öyrədir.

Kitabxanada keçiriləcək kütləvi tədbirlərin ən canlı və maraqlısı sual-cavab gecəsi və viktorinalardır. Sual-cavab gecələri və viktorinalar canlı söhbət və müsahibə şəklində keçirilir. Bu da oxucuları maraqlandıran sualların aydınlaşdırılmasına xidmət edir.

Suallar və cavablar:

1. Niyə 17 noyabr ölkəmizdə “Dirçəliş Günü” kimi qeyd olunur?

Cavab: Çünki 1988-ci il noyabr ayında Azərbaycanın müstəqillik yolunda yürüşü başlanmışdı və xalqımız bu günü Milli Dirçəliş Günü kimi qeyd edir.

2. Xalqımız nə üçün bu hərəkata Dirçəliş adını verdi?

Cavab: Çünki məhz 17 noyabr hadisələrində birinci dəfə olaraq xalqın açıq şəkildə bir məqsəd ətrafında birləşməsi prosesi getdi və xalq bu hadisəyə “dirçəliş” adını verdi.

3. 1988- ci il 17 noyabrda hansı hadisə xalqın qəzəbini gücləndirib oyanışa səbəb oldu?

Cavab: Ermənilərin Dağlıq Qarabağda özbaşınalığı – tarixin yadigarı olan Topxana meşəsinin qırılması oldu.

4. Azərbaycan bayrağı ilk dəfə neçənci ildə yaradılıb?

1918-ci ildə 28 may.

5. Azərbaycan Respublikasının Dövlət Bayrağının üzərində hansı təsvirlər vardır?

Cavab: Bayrağın ortasında ağ rəngli aypara və səkkizguşəli ulduz vardır.

6. Bayrağın üzərində hansı rənglər var və bu rənglər nəyi ifadə edir?

Cavab: Azərbaycan bayrağının yuxarı hissəsində mavi zolaq, aşağı hissəsində yaşıl zolaq, orta hissəsində isə qırmızı zolaq vardır. Bu rənglər ayrı-ayrılıqda hər biri bir mənə ifadə edir. Mavi rəng-Azərbaycan xalqının türk mənşəli olmasını, türkçülük ideyası ilə bağlıdır. Qırmızı rəng-müasir cəmiyyət qurmaq, demokratiyanı inkişaf

etdirmək, bir sözlə müasirləşməni ifadə edir. Yaşıl rəng-islam sivilizasiyasına, islam dininə mənsubluğu ifadə edir.

7. Azərbaycan Dövlət Himninin musiqisi və sözləri kimə aiddir?

Cavab: Azərbaycan Dövlət Himninin musiqisi Üzeyir Hacıbəyov, sözləri Əhməd Cavada aiddir.

8. Dövlət bayrağı günü nə vaxtdan elan olunub?

Cavab: 9 noyabr 2010-cu il.

9. Demokratiya nədir və demokratiya deyəndə nəyi başa düşürsünüz?

Cavab: Demokratiya deyəndə, azad adamlar cəmiyyəti, azadlığı seçmiş insanların toplumu nəzərdə tutulur.

10. “Azadlıq” sözünü necə başa düşürsünüz?

Cavab: “Azadlıq” deyəndə azadlıq, güclülük, möhkəmlik, öz sözünü azad, sərbəst söyləmək başa düşülür.

11. Azərbaycanın gerbi haqqında nə bilirsiniz?

Cavab: Azərbaycanın gerbi bayraq ilə bərabər bizim dövlət müstəqilliyimizi təmsil edən atributdur.

12. Kim azadlığa, demokratiyaya aid sitatlar söyləyə bilər?

Nümunə:

1. Demokratiya Hakimiyyətin xalqa məxsus dövlət quruluşudur; bu zaman xalq öz iradəsini seçdiyi şəxslərlə ifadə edir.

2. Azadlıqsız demokratiya yoxdur. Demokratiya olanda, hərə öz sözünü deyə bilər.

3. O yerdə ki, hərə özünü düşünür, heç kəs qazanmır, hamı itirir.

4. Demokratiya maarifsiz yaşaya bilməz.

5. Demokratiya düşüncəli və namuslu hakimlərsiz davrana bilməz;

13. Bu il ölkəmizdə Milli Dirçəlişimizin neçə ili tamam olur?

2013-cü il Milli Dirçəlişimizin 25 ili tamam olur.

Bilik yarışmasında bütün suallara düzgün cavab verən oxucular kitabxananın müdiriyyəti tərəfindən mükafatlandırılır.

Kitabxanalarda Milli Dirçəliş günü ilə bağlı kitabxanaçı oxucularla söhbət apara bilər. Bildiyimiz kimi kitabxana bilik məbədgahıdır, kitab və ədəbiyyat isə tərbiyə işində böyük qüvvədir. Milli Dirçəlişimizin təbliği, izahı və öyrədilməsində kitabxanaların özlərinə məxsus spesifik imkanları vardır. Yəni başqa sözlə desək, kitabxanalar kitabın tərbiyəvi rolundan geniş və hərtərəfli, məqsədyönlü istifadə etməklə, təhsil müəssisələri ilə birlikdə Milli Dirçəlişimizin təbliği və öyrənilməsi işində yaxından iştirak etməlidir. Mənim fikrimcə kitabxanaçı elmdə öyrənməyin sirlərini öyrədən mütəxəssis sayılır. Kitabxanaçılıq işində adətən belə bir qayda özünü doğrultmuşdur ki, məktəblilərin, yeniyetmələrin, gənc oğlan və qızların düşünmək və öyrənmək qabiliyyətini fəallaşdırmaq üçün hansı iş üsulundan istifadə edilsə edilsin kitabxananın apardığı söhbət aparıcı rol oynayır.

Bu gün aparılan tərbiyə işinin əsas qayəsi müstəqil, demokratik, hüquqi dövlət qurmağa qadir olan və həmin cəmiyyətdə yaşayacaq gənclər yetişdirməkdir. Bu tərbiyə sisteminin əsas tərkib hissələrindən biri də vətənpərvərlik tərbiyəsidir. Kitabxanaçı “dirçəliş, müstəqillik, vətəndaşlıq” anlayışı ilə yanaşı “vətənpərvərlik” anlayışı haqqında da geniş məlumat verməlidir. Çünki vətənpərvərlik elə bir hisdir

ki, hər kəsin fəaliyyətinə məqsədyönlülük verir, məktəblilərin, gənclərin vahid məqsəddə birləşməsinə kömək edir. Bu gün xüsusilə məktəblilərdə, gənclərdə Vətənə məhəbbət və vətənpərvərlik hissini inkişaf etdirmək daha vacibdir.

Məhz bu məqsədlə kitabxanaçı uşaqlara, məktəblilərə, yeniyetmələrə öyrətməlidir ki, 17 noyabr hadisələrində xalqımızın göstərdiyi vətənpərvərlik onların vətənə sevgisindən doğur. Dirçəlişimizin, müstəqilliyimizin, konstitusiyamızın təbliği mövzusunda olan tədbirlərdə məktəblilərdə, gənclərdə Vətənə , doğulduğu torpağa, mənsub olduğu xalqa, dövlətə və onun rəmzlərinə dərin hörmət hissi aşılanmalıdır. Dövlətimizin himni, Dövlət gerbi, milli bayrağın mənasının izah edilməsi, bunların müqəddəslik ideyasının oxuculara öyrədilməsi ön plana çəkilməlidir.

Kitabxanada mövzu ilə bağlı inşa, rəsm müsabiqəsi keçirmək olar və bu tədbirlər oxucular üçün maraqlı olar. Belə ki, kitabxanaçı müsabiqələrin keçirilməsi ilə bağlı elanı kitabxananın divarından asır və oxucuların işlərinin toplanmasına, seçilməsinə 1 ay vaxt ayırır. Bu müddət ərzində verilənlər içərisində ən yaxşı inşa, rəsm müəyyən olunur. Həmin oxucular müsabiqənin qalibi elan olunur və müxtəlif hədiyyələrlə mükafatlandırılırlar. Müsabiqəni “Milli dirçəlişimiz milli yüksəlişimiz” başlığı ilə adlandırmaq olar.

Şeir müsabiqəsinin keçirilməsi də təqdирə layiq olardı. Şeir müsabiqəsi uşaqların ən çox sevdiyi tədbirlərdən biridir. Çünki, uşaqlar belə tədbirlərdə özlərinin şeir demək bacarıqlarını nümayiş etdirirlər. Bu tədbir yaxşı olardı ki, yuxarı yaş qrup oxucular arasında keçirilsin. Ən yaxşı şeir söyləyən oxucu kitabxana müdiriyyəti tərəfindən mükafatlandırılır. Şeir müsabiqəsində aşağıdakı şeirləri oxuculara təqdim etmək olar.

Xalqın öndəri

(Şəlalə Çingizqızı)

Xalqın tükənmişdi səbri – dözümü,
O, yetirdi ağır gündə özünü,
Sülh carçısı dedi haqqın sözünü
Heydər kimi öndəri var xalqımın.

Tanıtdı dünyaya, Azərbaycanı,
Torpaqdır, Vətəndir onun imanı,
Dağıtdı yurdumdan qara dumanı
Heydər kimi öndəri var xalqımın.

Doğdu Günəş kimi göylərdən baxdı,
Nur olub yurduma şəfəqlər saçdı.
Tilsimli yollardan düyünü açdı,
Heydər kimi öndəri var xalqımın.

Ana Vətən

(Zərəngiz Dəmirçiqızı)

Gözlərində yaş olaram, Ana Vətən!
Torpağında daş olaram, Ana Vətən!
Sən uca tut məni doğma balan kimi,
Mən hamıdan baş olaram, Ana Vətən!

Bal suyuna, saf havana qurban olum,
Əziz, məlhəm, dərd – dəvana qurban olum.
Mənzilinə, son yuvana qurban olum.
Eşit mənim sözlərimi, Ana Vətən!
Yerə qoyma dizlərini Ana Vətən!

Sənə sadıq bir balanam, eşqim təmiz,
Xoş arzulu bir xalq kimi yaşarıq biz,
Yox məkrimiz, yox hiyləmiz, yox kinimiz,
Dönmə sınıan murazlara, Ana Vətən!
Qan axmasın arazlara, Ana Vətən!

Azərbaycan marşı

(Nəbi Xəzri)

Göz açdığım qədim torpaq,
Dayağımsan sən dünyada.
Doğma anam, ey mehriban,
Ey qəhrəman, Azərbaycan!

Addım – addım qucağından,
Odlu sellər çağlasa da.
Həsrət qaldın sən işığa,
Zaman – zaman, Azərbaycan!

Yadellilər damla – damla
Al qanını sordu sənin,
Kimlər sənə göz tikmədi
Torpağına, Azərbaycan!

Bayrağını endirdilər,
Ancaq özün əyilmədin,
Alqış bu gün o ucalan
Bayrağına Azərbaycan!

Səhər kimi cavan sənsən,
Tarix kimi qoca sənsən.
Fatehləri diz çökdürən,

Vüqarımsan, Azərbaycan!

Öz müqəddəs dağlarından
Günəş kimi uca sənsən,
Yer üzündə mənim Odlar
Diyarımsan, Azərbaycan!

Səhərlərin qoy açılısın,
Təzə nurlu bahar ilə,
Gələcəyə mərd addımla,
Uğurla get, Azərbaycan!

Şəhidlərin al qanından,
Lalə açmış yollar ilə
İstiqlalın sabahına
Qürurla get, Azərbaycan!

**Bir dəfə yüksələn bayraq
(Vahid Əziz)**

Azərbaycan
Bayrağını ucaldanlar
Gəldi yenə
Qocalmadın, yorulmadın,
Qayıdırsan gəncliyinə,
Bayrağına üç rəngində
Torpaq gəldi,
Səma dindi,
Günəş axdı.
Bir dəfə yüksələn bayraq
Zaman yetdi,
Yenə qalxdı!
Bu bayrağı ucaldanlar
Qeyrətini
Çökənlərdir,
Yollarında çıraq
Olub önündə
Diz çökənlərdir.
Bayrağının üç rəngində
Ürək də var,
Zəka da var.
Nəğmə də var.
Bir dəfə yüksələn bayraq
Həmişə

Göylərdə qalar!...
Ana Vətən, adındaki
Əzəmətə
Qurban olum,
Bəxtəvərəm,
Sənə görə alovlardan
Keçdi yolum.
Bayrağının üç rəngində
Ulum da var,
Mən də varam,
Körpəm də var.
Səninlə
Yüksələn bayraq
Həmişəlik
Sənin olar!...

Vətən, səslə oğlunu...

(Vaqif Bayatlı)

Ağacınam – ayaq üstə, yuxusuz,
Əlacınam – qadağasız, qorxusuz,
Leylacınam – görə bilməz duyğusuz,
Möhtacınam – yüz sınaqsız, sorğusuz;
Neyə tutum, göydən asım yolunu –
Vətən, var ol,
Vətən, səslə oğlunu!

Ana südün, dağ çiçəyin öyüdüüm,
Ay nurunda, gün nurunda öyüldüm,
Səhlərimiz zindanında döyüldüm,
Mən Xətayi qürurundan böyüdüüm.
Çox əl – qola kəmənd atdım yolunu,
Vətən, var ol,
Vətən, səslə oğlunu!

Durnaların həsrətimin daşıldı,
Bir oğlunam – Araz dərdi yaşıdım.
Göyerməyən qeyrətimin daşıldı,
Mən sabaha min ümidlə yaşadım.
İnamlara qalxan etdim yolunu –
Vətən, var ol,
Vətən, səslə oğlunu!

Ellərini sağım – solum bilmişəm,
Yollarını vuran qolum bilmişəm,

Dağlarını dəlim – dolum bilmişəm,
Mənəm körpən, səni ulum bilmişəm,
Tarixlərə çırağ tutdum yolunu –
Vətən, var ol,
Vətən, səslə oğlunu!

Bir ozanam, saz göyərər külümdən,
Bir körpünəm, karvan keçər belimdən,
Anadil tək asılam dilimdən,
Göylər enib su içəndə əlimdən,
Dizim üstə qılınc gördüm yolunu...
Vətən, var ol,
Vətən, səslə oğlunu!

And olsun

(Əkbər Rəzmçü)

And olsun tökülən nahaq qanlara,
And olsun meydanda mərd insanlara,
And olsun elimin uca səsinə,
And olsun qəlbimdə qabaran kinə,
And olsun yaş ilə dolan gözlərə,
And olsun qüssədən solan üzlərə,
And olsun həqiqət göstərən yola,
And olsun zəncirli bağlanan qola,
And olsun dəryaya, and olsun çölə,
And olsun zülm evin dağıdan selə,
Axırda qalibdir günəş dumana,
O vüsal gələcək Azərbaycana!

Vətən

(Əliğa Kürçaylı)

Mən səndən bir yaşıl budaq istədim,
Sən mənə bəxş etdin zümrüd meşələr.
Mən səndən kiçik bir otaq istədim,
Sən mənə bəxş etdin dilbər guşələr.

Mən səndən adicə həyat istədim,
Sən məni çıxardın min – min səhərə
Mən səndən kiçik bir qanad istədim,
Sən məni uçurdun ənginliklərə.

Mən səndən bir dəstə çiçək istədim,
Mənimçün dörd fəsil yaz elədin sən.
Mən səndən ilhamlı ürək istədim,

Sən mənə təb verdin milyon ürəkdən.

Mən səndən kiçik bir sevinc istədim,
Sən mənə bəxş etdin bütöv səadət.
Mən səndən bir parça bürünc istədim,
Sən mənə bəxş etdin xəzinə, dövlət.

Mən səndən istədim açıq bir alın,
Sən mənə bəxş etdin əzəmət, vüqar.
Mən də başı açıq, ayağı yalın
Yolunda can qoysam, yenə az olar.

Bəlkə, buna görə əzəmətlisən
Nəyin var vermişən əsirgəmədən!
Sən bir ana kimi səxavətlisən,
Anam Azərbaycan, Vətən, can Vətən!

Fədailər marşı

(Bulud Qaraçorlu)

Mən azadlıq cəbhəsində bir fədai əsgərəm,
Bir azadlıq istəyirəm, bir də azad bir vətən.
Düşmənlərin gülləsiylə qana batam gərək mən,
Vətən üstə pərələnsin bədənimdə pırəhən.
Qoy mən ölüm, zalimlərdən pak olunsun bu vətən,
Çox razıyam cəbhədə mən basdırılıb bikəfən,
Gün azadlıq istəyirəm, bir də azad bir vətən!

Həqq istərəm, həqq yolunda candan keçmək rəvadır,
Bu ölümdən geri durmaq məzlumlara cəfadır.
Səngərlərdə qana batmaq dərdimizə şəfadır,
Qoy mən ölüm, ibrət alsın bizdən sonra hər gələn,
Gün azadlıq istəyirəm, bir də azad bir vətən!

Qoy səngərlər evim olsun, dağlar başı məskənim,
Zülm əlindən azad olsun bu müqəddəs vətənim.
Quzqunlardan, bayquşlardan təmizlənsin gülşənim,
Qoy gül açsın bundan sonra çəmənlərdə nəstərən,
Gün azadlıq istəyirəm, bir də azad bir vətən!

Oxucularımızın Milli Dirçəliş Günü haqqında olan fikirlərini öyrənmək məqsədilə anket sorğularının keçirilməsi məqsəduyğundur. Bunu nəzərə alaraq hazırladığımız sorğunu sizə təqdim edirik.

1. Milli Dirçəliş gününün yaranma tarixi haqqında məlumatınız varmı?

☺ Bəli

☺ Xeyir

2. Milli Dirçəliş hərəkatı niyə başladı?

☺ _____

3. Milli Dirçəliş Günü haqda şeir bilirsinizmi?

☺ Bəli

☺ Xeyir

4. Azərbaycanımızı necə görmək istərdiniz?

☺ _____

5. Vətən mövzusunda yazan şairlərdən kimləri tanıyırsınız?

☺ _____

6. Vətən haqqında bayatı, atalar sözü bilirsinizmi?

☺ Bəli

☺ Xeyir

7. Azərbaycan Respublikasının Dövlət Rəmzlərini söyləyin.

☺ _____

8. Milli Dirçəlişimizin müəllifi kimdir?

☺ _____

9. Bu il Azərbaycan Respublikasının dövlət müstəqilliyinin neçə yaşı tamam olur?

☺ _____

10. Dövlət bayrağı günü nə vaxtdan elan olunub?

☺ _____

Kitabxanalarda oxucular tərəfindən sevilən tədbirlərdən biri də rəsm müsabiqələridir. Müsabiqə zamanı müstəqilliyimizlə, dirçəlişimizlə, dövlət rəmzlərimizlə bağlı uşaqlara şəkillər çəkilməsi tapşırılır. Ən gözəl məna kəsb edən rəsm işləri mükafatlandırılır. Rəsm müsabiqələri ilə yanaşı bilik yarışmalarının da təşkili mümkündür.

Kitabxanalarda yuxarı sinif şagirdlərinin iştirakı ilə “Azərbaycan dövlətinin müstəqilliyi əbədidir” konfrans da təşkil etmək olar. Konfransdan öncə onun proqramı tərtib olunmalı, konfransın keçiriləcəyi dəqiq vaxt müəyyən olunmalıdır. Proqramda konfransda çıxış edəcək qonaqların, müəllimlərin və şagirdlərin adları, onların çıxış edəcəkləri mövzular, tədbirin keçiriləcəyi məkan və zaman qeyd olunur. Konfrans zamanı Milli Dirçəlişimizlə bağlı kitabxana rəhbərliyi, müəllimlər, jurnalist, yazıçı və şairlərin çıxışları dinlənilir. Oxucu konfransının planını sizə təqdim edirik:

1. Giriş hissə (Milli Dirçəlişimiz haqqında məruzə)

2. 17 noyabr Milli Dirçəliş Günü haqqında kitabxana rəhbərliyinin, müəllim, yazıçı və şairlərin çıxışları.

3. Yuxarı sinif şagirdlərindən ibarət olan oxucuların məruzələri.

4. Konfransın yekunu.

Gənc oxucularımızın, məktəblilərin Milli Dirçəliş Günü haqqında ideya və maraqlarını öyrənmək məqsədilə dəyirmi masanın keçirilməsi də məqsədəuyğundur. Tədbirdə müəllimələr, yazarlar, şairlərin iştirakı vacibdir. Dəyirmi masa da iştirakçıların məruzələri dinlənir. Bundan başqa gənclərimizin öz ideyaları, gələcək planları barədə çıxışlarda da yer ala bilər və fikirlər müzakirə oluna bilər. Hər bir tədbir iştirakçıları dinləndikdən sonra, onlara oxucular tərəfindən suallar verilir və iştirakçılar verilən suallara açıqlıq gətirirlər.

Kitabxanalarda keçirilən silsilə tədbirlərdən biri də kitab icmalındır. Kitab icmalının keçirilməsində məqsədimiz oxucular arasında dirçəlişimizlə, müstəqilliyimizlə bağlı nəşr olunan bir çox kitabların icmalını keçirməkdir. Məsələn, belə kitabların bir neçəsini misal gətirmək olar.

Məktəblilər üçün müəllifi Misir Mərdanov və Əsgər Quliyev olan “Azərbaycan Respublikasının Dövlət Rəmzləri” adlı kitabın icmalını keçirmək olar. Kitab Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab Heydər Əliyevin imzaladığı “Azərbaycan Respublikasının dövlət atributlarının təbliği işinin gücləndirilməsi haqqında” Sərəncam əsasında hazırlanmışdır. Bu əsərdə ilk dəfə olaraq sistem halında müstəqil Azərbaycanın dövlət rəmzlərinin (bayraq, gerb, himn) yaranması tarixi izlənilir, milli rəmzlərin bərpası və qəbulu yolunda ümummilli lider Heydər Əliyevin müstəsna rolu göstərilir, üçrəngli bayraq və gerbdə əks olunan simvolların mənə və funksiyası ilkin mənbələr əsasında araşdırılır, milli himnimizin təkamülü və ideya-məzmun xüsusiyyətləri tarixi planda təhlil edilir, nəhayət dövlət rəmzlərimiz Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətindən (1918-1920-ci illər) bizə miras qalan tarixi milli-mənəvi dəyərlər kimi qiymətləndirilir. Kitab təhsil işçiləri, mədəniyyət işçiləri, müəllimlər, politoloqlar, diplomatlar, hüquqşünaslar, dövlət quruculuğu ilə məşğul olan mütəxəsislər, elmi ictimaiyyət və geniş oxucu kütləsi üçün nəzərdə tutulmuşdur.

Kitabxanada keçiriləcək tədbirlərin ən maraqlısı ədəbi-bədii gecədir. “Dirçəlişdən başlayıb müstəqilliyə gedən yol” adlı ədəbi bədii gecənin ssenarisini sizə təqdim edirik. Tədbir Azərbaycanın Dövlət himni ilə başlayır. Səhnəyə üçrəngli Azərbaycan bayrağı gətirilir. Səhnə bayram əhval-ruhiyyəsi ilə bəzədilir. Bir çox sitatlar səhnənin divarından asılır. Məsələn: “Milli dirçəliş günü”, “Dirçəlişdən başlayıb müstəqilliyə gedən yol”, “17 noyabr İnkilab, oyanış bayramıdır”, “Milli dirçəlişdən qüdrətli dövlətçiliyə doğru”, “Milli dirçəlişin müəllifi Heydər Əliyev”, “17 noyabr milli şüurun yüksəliş günü”, “Birliyimizin sübut günü”, “Müstəqilliyimiz əbədidir”, “İnsanlara hüriyyət, millətlərə istiqlal”, “Haqq verilməz, alınar!”, “Bir daha yüksələn bayraq, bir daha enməz” və s. Tədbirin birinci hissəsində iştirakçılara Milli Dirçəlişimizdən bəhs edən slayd təqdim olunur.

Səhnəyə aparıcılar daxil olur:

- I Aparıcı:** Əziz və hörmətli qonaqlar! Hamınızı bu əziz bayramda xoş gördük. Bildiyiniz kimi, xalqımız keçməkeşli mübarizələr dolu tarixi bir yol keçmişdir. Bunların hamısının bir məqsədi, bir məramı olmuşdur: azadlıq, müstəqillik. Dirçəliş oyanışdı, yenidən yaranmaq, dünyaya təzədən gəlməkdə. Sözü hər mənasında dirçəliş mübarizə aparmaq və özünü təsdiq etməkdə. Elə bizim xalqın da Milli Dirçəliş günü onun özünü təsdiqi idi. Müstəqil Azərbaycanın dövlət səviyyəsində qeyd etdiyi bayramlar içərisində Milli Dirçəliş günü xüsusi yer tutur.
- I Oxucu:** Dirçəliş günümüz gəldi nəhayət,
Xalqımızın arzusu güldü nəhayət.
Parladı köksündə olan cəsarət,
Onun dərdi, qəmi azalan oldu.
- II Oxucu:** Dirçəliş günümüz – azadlığımız,
Ondadır hər arzu, hər şadlığımız.
O gün təkrar oldu fərhadlığımız,
Dağların sinəsi qazılan oldu.
- I Oxucu:** Dirçəliş günümüz – səadətimiz,
O gün – xilaskara məhəbbətimiz.
O gün qalib gəldi ədalətimiz,
Eşqimiz tarixə yazılan oldu.
- II Oxucu:** Çiçəklər bürüdü o gün düzləri,
Sevgilər bəzədi qəmli gözləri.
O gün sevdalanıb göy ulduzları
Bizim yolumuza düzülən oldu.
- I Oxucu:** O gün üzü güldü bu gülüstanın
Yazıldı taleyi azad insanın.
Mənim ana yurdum Azərbaycanın
O gündən taleyi yaz olan oldu.
- II Oxucu:** Dirçəliş günümüz – səadətimiz,
Dirçəliş günümüz - ədalətimiz.
Oldu nəsillərə əmanətimiz –
Bütün könüllərə yazılan oldu.
- II Aparıcı:** 1988-ci il noyabrın 17-də Azərbaycan xalqı ona edilən ədalətsizliyə qarşı yumruq kimi birləşmək qüdrətində olduğunu sübut etdi. İndi Azadlıq adlanan paytaxtın baş meydanında həmin gün bir milyondan artıq soydaşımız Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün qəsdinə duranlara qarşı etiraz səsini ucaltmışdır. XX əsrdə Azərbaycan xalqının ən böyük nailiyyəti də məhz müstəqil Azərbaycan dövlətinin yaradılmasıdır. Öz müstəqilliyini bərpa edən ölkəmiz artıq demokratik, hüquqi, dünyəvi dövlətin möhkəm təməlini qoymuşdur. Ona görə də XX əsr xalqımızın yaddaşında dövlətçilik, müstəqillik ərazi

bütövlüyü uğrunda mübarizə əsri kimi qalacaqdır. Bu dövr ərzində nə qədər ağır sınaqlardan keçdik. XX yüzilliyin sonuna yaxın qarşılaşdığımız problemlər bəlkə də o sınaqların ən məsuliyyətli idi. Çünki, burada söhbət ayrı-ayrı şəxslərin deyil, bütöv bir millətin taleyindən, azad və müstəqil yaşaya bilməsindən gedirdi.

(Səhnəyə, musiqi sədaları altında iki oxucu daxil olur, Məmməd Arazın “Ayağa dur Azərbaycan!” adlı şeirini söyləyirlər)

I oxucu:

Nə yatmışan, qoca vulkan, səninləyəm!
Ayağa dur, Azərbaycan, səninləyəm!
Səndən qeyri

biz hər şeyi bölə billik!

Səndən qeyri

biz hamımız ölə billik!

Bu, Şəhriyar haraydı,
Bu, Bəxtiyar haraydı!
Hanı sənin tufan yıxan,
Gurşad boğan yurda oğul
oğulların!

Qara Çoban, Dəli Domrul oğulların.
Çək sinənə-qayaları yamaq elə,
Haqq yolunu ayağına dolaq elə,
Bayrağını Xəzər boyda bayraq elə,
Enməzliyə qalxmış olan bayrağını!
Azərbaycan, Azərbaycan,
Azərbaycan bayrağını!

II oxucu:

Ayağa dur, Azərbaycan!
Bunu bizə zaman deyir,
Məzarından baş qaldıran
baban deyir!
Nər oğlu nər, səninləyəm!
Səninləyəm, silah tutan,
Külüng tutan, yaba tutan,
Kösöy tutan, nişanlı ər, səninləyəm!
Səninləyəm, qız atası,
Hanı nərən, hanı səsin!
Hanı andın!
Yoxsa sən də yatmışlara,
batmışlara,
Qeytətini satmışlara
xırdalandın!!!
Gözünü sil, Vətən oğlu,
ayağa qalx!
Üfünə bir yaxşı bax.

Bu qaraca torpaqdır.
O elə bir nemətdir,
Heç vaxt müftə verilməz.
O qurbanla alınar.
Onun nur mayasında
Şəhidlərin qanı var.

I Aparıcı:

Azərbaycanın zəngin tarixi keçmiş, Şərqi və Qərbi dəyərlərini öz mentalitetində əks etdirməsi, əlverişli geosiyasi mövqeyi, zəngin təbii ehtiyatlara malik olması xalqımıza firavan və təhlükəsiz yaşamaq haqqı verir. Bu haqqa həmişəlik sahib olmaq üçün ölkə daxilində siyasi sabitliyi qorumaq və milli həmrəyliyi təmin etmək lazımdır. Bütün bunlar isə hər bir Azərbaycan vətəndaşının siyasi yetkinlik nümayiş etdirməsi sayəsində mümkündür. Bu, bizim tariximizdir və nə tariximizi, nə də onu yazan liderlərimizin xidmətlərini unutmamağa haqqımız yoxdur. Tarixini unudan xalqı tarix unudur. Azərbaycanın bu günü göstərir ki, bu xalq tarixini unutmayıb. Ən azı ona görə ki, gündən – günə güclənən və möhkəmlənən Azərbaycan məhz Heydər Əliyevin yolu ilə irəliləyir. Bu yolu isə, təbii ki, xalq seçib!

*İndi isə gəlin məktəbli oxucumuzun ifasında müəllifi Allahverdi Tağızadə olan
“Azərbaycan” şeirini dinləyək:*

I Oxucu:

Göz açıb dünyaya gəldiyim gündən,
Ömrümü adına bağlamışam mən.
Sənsiz mən kiməm ki, vətən, ay vətən,
Ay arzum, diləyim, ruhum, vicdanım
Könlümün sevinci Azərbaycanım.

II Oxucu:

Sən varsan, ömrüm də güllü bahardır,
Mənə hər addımda taleyim yardıdır.
Sənsiz yerişim də müşkül olardı
Sənsən üfüqlərdə şəfəqim, danım,
Hər qumu bir inci Azərbaycanım!

III Oxucu:

Nə çoxdur dünyada ellər, obalar,
Hər elin öz adı, öz ünvanı var,
Övlada can deyən anası olar,
Qoysana adını hər yerdə anım,
Həmişə birinci Azərbaycanım!

IV Oxucu:

Qara daşa dəyməz gövhərim sənsiz,
Bu geniş dünyada yox yerim sənsiz,
Bir gün dara düşsəm, de görüm, sənsiz
Hikmət döyüşündə necə dayanım,
Sözümün qılınıcı Azərbaycanım!

II Aparıcı:

Ümummillilider Heydər Əliyevin dediyi kimi müstəqilliyimizin əbədi və dönməz olması üçün həmrəylik böyük əhəmiyyət

daşıyır. Ona görə də hamımız birləşməliyik, hamımız milli həmrəylik, milli birlik hissi yaratmalıyıq. Milli deyəndə, ümumi Azərbaycan, ümumxalq məfhumunu göz önünə gətirməliyik. 17 noyabr bir daha göstərdi ki, bütün ciddi – cəhdlərə baxmayaraq, azad yaşamaq üçün xəlv olunmuş milləti müstəmləkə boyunduruğu altında saxlamaq qeyri mümkündür. Müstəmləkəçilərin azadlıq kimi ən ülvi amalı məhv etmək cəhdi yalnız keçici, müvəqqəti uğur qazana bilər. Tarmar olmuş sovet imperiyasının xarabalıqları üzərində qurulan müstəqil dövlətlər, azad yaşayan xalqlar bu tarixi həqiqəti sübuta yetirdilər. Azərbaycan xalqı üçün qoca tarixin salnaməsində 17 noyabr azadlıq hərəkatı tale hadisəsi kimi həmişəlik qalacaq. Çünki xalq azad həyatının başlanğıcını məhz o gündən götürmüşdü.

I Aparıcı:

Azərbaycan xalqının milli dirçəliş tarixi görkəmli dövlət Xadimi Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Bu böyük şəxsiyyət nəhəng imperiyanın çökməsini mahir siyasətçi zəkası ilə dərk edir, öz xalqını istiqlaliyyət yoluna istiqamətləndirirdi. 1991-ci ilin martında Azərbaycan SSR Ali Sovetinin iclasında çıxış edən Heydər Əliyev gələcək mübarizə və inkişaf yolunu müdrikliklə bəyan etdi:

“Azərbaycan xalqı birləşməli öz müqəddəs torpaqlarını göz bəbəyi kimi qorunmalıdır.” Azərbaycan Respublikası iqtisadi və siyasi müstəqillik yolu ilə getməli, tam istiqlaliyyət uğrunda mübarizə aparmalıdır... Mən bu yoldan dönməyəcəyəm”. Heydər Əliyev bütün həyatı boyu bu müqəddəs amala sadıq qaldı, xalqın və Vətənin istiqlalı uğrunda fədakarlıqla mübarizə apardı. Naxçıvan Ali Məclisinin sədri olarkən o, cəsəətli və müdrik qərarlar qəbul etməklə Bakıda ali vəzifə kürsülərində oturan milli dönüklərə dərs verdi. Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə üçrəngli bayrağımız, muxtar respublikada dövlət bayrağı kimi ucaldıldı. Muxtar respublikanın adından “sovet sosialist” sözləri çıxarıldı, Ali Sovet isə Ali Məclis adlandırıldı. Ali Məclis Azərbaycan rəhbərliyinə müraciət edərək Bakıda da analoji qərarlar qəbul olunmasını təklif etdi. Sonrakı hadisələr Heydər Əliyevin nə qədər uzaqgörən və müdrik siyasi xadim olduğunu parlaq surətdə təsdiqlədi. Heydər Əliyev Azərbaycan Respublikasının prezidenti seçildikdən sonra milli dirçəlişimiz yeni mərhələyə qədəm qoydu. Romantizm dolu xülyalardan təmizlənilib reallığa, gerçəkliyə arxalandı. Xalqın təfəkküründə baş qaldıran təkamül prosesi sürətləndi.

II Aparıcı:

O zamankı SSRİ rəhbərliyinin xüsusən də onun başında duran Mixail Qorbaçovun məkrli qonşularımız ermənilərlə əlbir olub Dağlıq Qarabağı Azərbaycandan qopararaq Ermənistanla birləşdirilməsi istiqamətində atdığı addımlar xalqın səbir

kasasını daşırırdı. Həmin vaxt Ermənistanda yaşayan 200 mindən artıq azərbaycanlıya qarşı soyqırım törədildi, onlar öz döğmə torpaqlarından deportasiya olundular. Ermənilər və onların havadarları ona görə qol – qanad açmışdılar ki, Azərbaycan xalqının təhlükəsizliyinin və inkişafının qarantı olan Heydər Əliyev 1987– ci ilin payızında SSRİ rəhbərliyindən və Siyasi Büronun üzvlüyündən uzaqlaşdırılmışdı. 80-cı illərin sonunda keçmiş SSRİ məkanında gedən proseslər Azərbaycan xalqının da milli özünüdərkinin inkişafına təkan vermişdi. Azərbaycan xalqı ona edilən ədalətsizliklərə qarşı etirazını bildirmək, öz haqq səsini ucaltmaq üçün küçələrə və meydanlara çıxmışdı.

I Aparıcı:

Müstəmləkə əsarətindən cana gəlmiş xalq isə hər şeyə qadir olduğunu göstərdi. Azərbaycanda meydan hərəkatı geniş vüsət aldı. Bu milli hərəkat xalqın dirçəlişiydi. 17 noyabr hadisələri milli azadlıq hərəkatımızı dirçəltdi və xalq özünü tanıdı. Xalqın mövcud rejimə və onun yerli rəhbərlərinə qarşı inamı tükənmişdi. Ona görə də küçə və meydanlara axışan xalqın içərisindən ayrı-ayrı adamlar irəli çıxıb etiraz dalğasına müəyyən istiqamət verirdilər. Rejimdən narazı yüz minlərlə insanların Azadlıq meydanına toplaşması laxlamaqda olan SSRİ-nin rəhbərlərini təşvişə salırdı. Noyabrın 17-sindən etibarən kulminasiya həddinə çatan etiraz dalğasını yerindəcə boğmaq üçün bütün vasitələr işə salınmışdı. SSSRİ DTK -sı xalq hərəkatını öz istədiyi səmtə yönəltmək, onu idarəolunmaz hala gətirmək üçün bütün vasitələrdən istifadə edirdi. Meydanı idarə edənlər arasına xüsusi agentlər, təfriqəçilər yeridilmişdi. Nəhayət, meydan hərəkatı dekabrın 5- də imperiya tanklarının müdaxiləsi ilə yatırıldı. Yüzlərlə insan zindanlara atıldı. Lakin xalq birdəfəlik oyandı, öz haqqını daha qətiyyətlə tələb etməyin yollarını aradı. Ona görə də noyabrın 17-sini Milli Dirçəliş günü kimi qeyd etməyə bütün Azərbaycan xalqının haqqı var.

I Aparıcı:

İndi isə gəlin balaca oxucularımızın müstəqilliyimiz, dirçəlişimiz, vətənimiz haqqında hazırladığı atalar sözlərini dinləyək:

Uşaqlar səhnəyə çıxıb bildikləri atalar sözlərini söyləyib, bir–biri ilə deyişirlər. Aşağıda nümunə üçün atalar sözlərini veririk.

El gücü – sel gücü.

Xalq ilə ol, xalqdan olma.

Vətənin bir qışı qərbətin yüz baharından yaxşıdır.

Ölkə sahibsiz olmaz.

Köçən yurdun qədrini düşən yurdda bilərlər.

Xalq keçən körpüdən sən də keç.

İgid oğul düşməyə əyilməz.

Dünya tükənər, düşmən tükənməz.
El atan daşa güc çatmaz.
Gözsüz yaşamaq olar, vətənsiz yox!
El igidləri ilə tanınar.
Xalq atan daş uzağa düşər.
Qürbət görməyən adam Vətən nədir bilməz.

II Aparıcı: Uşaqlar gəlin Vətən, Azadlıq, Müstəqillik mövzusunda yazılmış bayatıları məktəbli oxucularımızın ifasında dinləyək.

I Oxucu: Burda yolum oldu tən,
Varmı bu yoldan ötən?
Bu dünyada şirin şey,
Bir anadır, bir vətən.

II Oxucu: Bu dağlara yol gedər,
Yağış yağar, sel gedər.
El–elə söykənməsə,
Yurd dağılar, el gedər.

III Oxucu: Yol vermə yada, Təbriz,
El gedər bada, Təbriz.
Sənin həsrətindəyəm,
Can sənə fəda, Təbriz.

IV Oxucu: Qürbətdə cana yetdim,
Təng olub sana yetdim.
Vətənə dönən günü
Dinə, imana yetdim.

I Oxucu: Araqçını yan qoydum,
İçinə biyan qoydum.
Vətənə kəc baxanın
Ürəyinə qan qoydum.

II Oxucu: Dağ başında qara bax,
Üstün alan sara bax.
Aləm cənnətə dönsə,
Mənə xoşdur Qarabağ.

III Oxucu: Yağı gəldi yanıma,
Susamışdı qanıma,
Döndüm qürbət ellərdən,
Qüvvət gəldi canıma.

IV Oxucu: Eləmi alçaq yağı,
Silahın al, çax, yağı.
Namərdə meydan verir,
Namərddən alçaq yağı.

I Oxucu: Mən aşiq xan sarayı,
Bürüyüb qan sarayı.
Şuşa o Şuşa deyil,
Dağılıb Xan sarayı.

- II Oxucu: Aşiq bağı qan ağlar,
Cəsəd ağlar, can ağlar.
Batıb İsa bulağı,
Cabbar ağlar, Xan ağlar.
- III Oxucu: Aşiq düyün bağladı,
Sinən düyün – dağladı.
El köçü yola düşdü,
Boş qalan yurd ağladı.
- IV Oxucu: Bu elin adı nədi?
Dostu nə, yadı nədi?
Qürbət eldə bilmədim
Ağzımın dadı nədi.
- I Oxucu: Bu yoldan ötən yaxşı,
Geyməyə kətan yaxşı.
Gəzməyə qərib ölkə,
Ölməyə vətən yaxşı.

Daha sonra tədbirdə sözləri Nəbi Xəzrinin, musiqisi Müslüm Maqomayevin olan “Ey əziz Anam, Azərbaycan!” mahnısı səsləndirilir. Mahnı səslənməzdən əvvəl ulu öndər Heydər Əliyevin bu mahnı haqda dediyi sözlər aparıcı tərəfindən söylənilir: “Mənə elə gəlir ki, Müslüm Maqomayev bizim gözəl şairimiz Nəbi Xəzri ilə birlikdə bu mahnını yazanda, onlar yəqin ki, gələcəyə baxmışlar, çünki bu mahnı həqiqətən azad, müstəqil Azərbaycanın himni kimi səslənir.”

- II Aparıcı: Tarixi təcrübə göstərir ki, xalqın zəngin mənəvi – intellektual potensialının, milli məfkurə və özünüdərək hissənin konkret zamanda parlayaraq üzə çıxması, qərinələr boyu zənginləşən dövlətçilik ənənələrinin vahid sistem halına gəlməsi uzunmüddətli təkamül prosesinin məntiqi nəticəsi kimi reallaşdı. Yeni ictimai-siyasi formasiyada tarixi məsuliyyəti üzərinə götürən xarizmatik liderlər xalqın daim arzusunda olduğu azadlıq, müstəqillik və milli dövlətçilik kimi müqəddəs ideyaların gerçəkləşməsində həlledici rol oynayır, bununla da əbədiyaşarlıq hüququ qazanırlar. 1991-ci il oktyabrın 18-də Azərbaycan xalqı XX əsrdə ikinci dəfə öz müstəqilliyinə qovuşdu. Xalqın milli şüurunun oyanmasına təkan verən 17 noyabrda başlanan hadisələrdən keçən 25 ilə nəzər salsaq, bu illərin nə qədər ağırlı-acılı, eyni zamanda şərəfli bir dövr olduğunu görmək olar.
- II Aparıcı: Ötən 25 ildə torpaqlarımızın təxminən 20 faizini Ermənistanın təcavüzü nəticəsində müvəqqəti itirsək də, dövlət müstəqilliyinin möhkəmlənməsini təmin edə bilmişik. 1993-cü ilin iyununda, 1994-cü ilin oktyabrında,

1995-ci ilin martında xaricdən dəstək alan qüvvələr dövlət çevrilişi həyata keçirməyə cəhd göstərdilərsə də, Heydər Əliyevin apardığı uğurlu daxili xarici siyasət nəticəsində öz cavablarını aldılar. Bu gün Azərbaycan regionun güclü dövlətinə çevrilmişdir. İqtisadiyyatımız MDB-də ən yüksək inkişaf surətinə malikdir. Həyata keçirilən neft strategiyası sayəsində ölkəmizə milyardlarla dollar həcmində xarici sərmayə qoyulmaqdadır. Siyasi sabitliyin bərqərar edilməsi, hüquqi dövlət quruculuğu istiqamətində həyata keçirilən islahatlar Azərbaycanın Avropa Şurasına qəbul edilməsi ilə nəticələnmişdir.

I Aparıcı:

Bu gün Azərbaycan gələcəyə inamla baxır. Möhkəm özülü Heydər Əliyev tərəfindən qoyulmuş dövlətimizin taleyi etibarlı əllərdədir. Heydər Əliyev kürsüsünün layiqli davamçısı, Prezident İlham Əliyev ölkəmizi gələcəyə, yeni uğurlara inamla aparır. Bu gün artıq xarici ölkələr də Azərbaycanın mövqeyi ilə hesablaşır, Azərbaycanı tanıyırlar, onu öyrənirlər. Əcnəbi dövlətlərlə iqtisadi əlaqələrimizin genişlənməsi, xüsusilə Azərbaycan neftinin istismarı sahəsində əməkdaşlığa dair bağlanmış və həyata keçən müqavilələr milli dirçəlişimizin bir təzahürüdür. Qərbi ölkəmizə gətirən təkə "qara qızıl"ımız, digər təbii ehtiyatlarımız deyil. Onları həm də ölkədəki ictimai-siyasi sabitlik cəlb edir.

II Aparıcı :

Böyük tarixə malik xalqımızın bu bayramı milli həmrəyliyin, demokratiyanın, dövlət müstəqilliyimizin qorunması uğrunda mübarizənin təntənəsidir. Xalqın şüurunda baş vermiş milli oyanış xarici siyasət, iqtisadiyyat sahəsində əldə olunmuş uğurların təzahürü, torpaqlarımızın tezliklə işğalçılardan təmizlənməsinin, qaçqınların ata-baba yurdlarına qayıtmasının rəhnidir. Azərbaycan demokratik inkişaf baxımından çox sürətlə irəliləyir, deyən İlham Əliyevin fəaliyyətinin təhlilinə nəzərən əminliklə demək olar ki, ulu öndər Heydər Əliyevin siyasi fəaliyyətinin davam etdirilməsi ictimai zərurət olmaqla yanaşı, Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinə əbədi təminatdır.

I Aparıcı:

Müstəmləkəçilərin azadlıq kimi ən ülvi amalı məhv etmək cəhdi yalnız keçici, müvəqqəti uğur qazana bilər. Bu gün tarmar olmuş sovet imperiyasının xarabalıqları üzərində qurulan müstəqil dövlətlər, azad yaşayan xalqlar bu tarixi həqiqəti sübuta yetirdilər. Tarix davam edir. Onun yaddaşına yeni-yeni səhifələr yazılır. Azərbaycan xalqı üçün qoca tarixin salnaməsində 17 noyabr azadlıq

hərəkəti tale hadisəsi kimi həmişəlik qalacaq. Çünki xalq azad həyatının başlanğıcını məhz o gündən götürmüşdür. Hər il noyabrın 17-si respublikamızda Milli Dirçəliş günü kimi qeyd edilir və bu günün qeyd olunması bütün Azərbaycan xalqının mənəvi haqqıdır. Biz fəxr edirik ki, hazırda Azərbaycan adlanan müstəqil dövlətimiz, azərbaycan dili adlanan vahid dilimiz var. Artıq Azərbaycanın beynəlxalq aləmdə nüfuzu artmışdır. Ulu öndərimizin müəyyən etdiyi yolla gedən xalqı heç şübhəsiz ki, nurlu sabah, bolluq, firavanlıq, əmin-amanlıq gözləyir.

II Aparıcı:

Azərbaycana inamla rəhbərlik edən Prezident İlham Əliyev ulu öndərin xilas edib inkişaf yoluna çıxardığı dövləti daha da möhkəmləndirib, onun müstəqil siyasət yeritməsini təmin edib. Bu gün Azərbaycan, sözün əsl mənasında, müstəqil ölkədir. Azərbaycan dünyəvi ölkədir. Eyni zamanda, Azərbaycan inkişaf edən ölkədir. Xalq hərəkətinin dalğası xalqın taleyi ilə alver edən siyasət dəllallarını siyasət meydanından süpürüb atdı. 17 noyabr bir daha göstərdi ki, bütün ciddi-cəhdlərə baxmayaraq, azad yaşamaq üçün xəlv olunmuş milləti müstəmləkə boyunduruğu altında saxlamaq qeyri mümkündür. Zəngin tarixə malik xalqımız artıq neçə ildir ki, Milli Dirçəliş gününü bayram kimi qeyd edir. Düz 25 il bundan əvvəl noyabrın 17-də təxminən iki yüz il davam edən imperiya sistemindən cana doymuş Azərbaycan xalqı ayağa qalxaraq azad yaşamaq haqqının olduğunu birmənalı şəkildə ucadan səsləndirdi. Beləliklə, tarixə Meydan hadisələri kimi yazılan həmin gün xalqın özünü dərk prosesinin zirvəsi, milli oyanışının təntənəsi oldu.

I Aparıcı:

Hər dəfə bu bayramın qeyd edilməsi demokratiya və suverenliyimizin qorunması uğrunda mübarizənin təntənəsinə çevrilir. Aqlın, məntiqin işığı olmadığı yerdə məğlubiyyət hökm sürür. Özlərini siyasət meydanında görənlər bu həqiqəti, nəhayət ki, anlamalı, hakimiyyət hərisliyini, şəxsi ambisiyaları bir kənara qoyub müstəqil dövlətimizin inkişafı, qüdrətlənməsi üçün çalışmalıdırlar. Unutmamalıyıq ki, hələ bizim düşmən tapdağı altında inləyən torpaqlarımız, min bir zülmə düşər olan qaçqınlarımız var. Bu hərəkət hər şeydən öncə Azərbaycan xalqının, Azərbaycan cəmiyyətinin bütün təbəqələrinin monolit birliyinin azad yaşamaq istəyinin ilk nümayişi idi. Bu taleyüklü məsələnin həlli üçün

xalqımızın yeganə nicatı Heydər Əlitevin davamçısı İlham Əliyevin ətrafında sıx birləşməkdir.

II Aparıcı:

Çox-çox zamanlar keçəcək, biz bu hərəkətdən hələ çox şeylər öyrənəcək, ibrətlər götürəcəyik. Bu bizim ən böyük bayramımızdır. Çünki digər tarixi hadisələrimiz məhz milli dirçəliş hissimizdən, milli oyanışımızdan dünyaya gəlib. Azərbaycanda azadlıq hərəkatının Dirçəliş günü münasibətilə xalqımızı ürəkdən təbrik edirik.

I Aparıcı:

Hörmətli tədbir iştirakçıları, əziz uşaqlar!

Hamımıza məlumdur ki, Milli Dirçəliş yolu milli birlik və milli həmrəylikdən keçir. O hadisələrdən artıq 25 il keçir. Doğrudur, 17 noyabr hadisəsi sübut etdi ki, “el gücü – sel gücü” deyənlər haqlı imişlər. Zəngin tarixi keçmişi, ümumbəşəri dəyərləri öz mentalitetində əks etdirən Azərbaycan xalqının firavan yaşamağa haqqı var. Bu haqqa sahib olmaq üçün Azərbaycanın xoşbəxt gələcəyini görmək istəyən bütün qüvvələr birləşməlidir. Bu sahədə kitabxanaçılar olaraq bizim də üzərimizə müəyyən vəzifələr düşür. Öz oxucularımızı vətənpərvərlik hissi ilə tərbiyə etmək. Tarix bu gün yaranır. Onu nə keçmişdə, nə də ki, gələcəkdə yaratmaq mümkündür. Tarix dönməzdir, burada hər anın öz qiyməti var. Gəlin, biz də tariximizi qoruyaq. Qoruyaq ki, bizdən sonrakı nəsillər öz tarixi keçmişi ilə fəxr etsinlər. Bu gün hamımızın Azərbaycan xalqının bayramıdır.

Aparıcılar birlikdə:

Dirçəliş Günümüz mübarək!

S O N

İstifadə olunan ədəbiyyat siyahısı:

1. Can Azərbaycan. Bakı, Qanun, 2006. 252 səh.
2. Əliyev Heydər Əlirza oğlu // Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti ensiklopediyası. II cilddə. I cild.- Bakı, Lider nəşriyyat, 2004.- Səh. 341-358.
3. Kəhrizli Vaqif. Azərbaycan bayrağı.- Bakı, Yazıçı, 2011.- 192s
4. Mərdanov Misir, Quliyev Əsgər. Azərbaycan Respublikasının Dövlət Rəmzləri.- Bakı, Çasıoğlu, 2010.- 287s.
5. Vətənə nəğmə çələngi. “Poeziya günü” toplusunun xüsusi buraxılışı .- Bakı, QOLİAF Nəşriyyat evi, 2011.- 496s.